

Higher Education, Recourse or Privilege?

Financing of Higher Education and Implementation of
Equity Measures in Serbia

13th May 2015.
University of Belgrade

Social Dimension of Higher Education in Serbia -student perspective-

Petar Debelnogić

Student conference of Serbian universities



Towards Sustainable & Equitable
Financing of *Higher Education*
in Bosnia and Herzegovina, Montenegro and Serbia

Uvod

- Jedna od osnovnih povratnih informacija istraživanja u analizi finansiranja visokog obrazovanja i težnji ka postizanju jednakog pristupa za sve, jeste odgovor koji se dobija od studenta. Kao krajnji korisnik obrazovnog sistema student najobjektivnije daje informacije o uslovima i mogućnostima kojima raspolaže u procesu sticanje diplome. Razlika u socijalnom statusu studenta stvara nejednakost u pristupu visokog obrazovanja, tako da svi nemaju jednake mogućnosti?
- Da li finansiranje visokog obrazovanja u Srbiji, Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori prilagođeno da se smanje socijalne razlike i omogući jednak pristup svima ili ih samo produbi?

- Rezultati istraživanja EUROSTUDENT u Srbiji donosi među ostalima odgovore na sledeća pitanja:
- Koje grupe studenata imaju veće, a koje manje troškove?
- Koliko studenti zavise od porodice, stipendija ili plaćenog posla za finansiranje studija?
- Koje su razlike u socioekonomskom profilu studenata akademskih i strukovnih studija u Srbiji?
- Koji je udeo studenata s fizičkim i mentalnim teškoćama u visokom obrazovanju RS, te koliko su zadovoljni svojim iskustvom studiranja?
- Koliko je studenata studiralo u inostranstvu, te koliko ih je uopšte zainteresovano za akademsku mobilnost, i što im je najveća prepreka?



Ka održivom i jednakopravnom
finansiranju *visokog obrazovanja*
u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Srbiji



Upis na studije

	Fakulteti	Visoke škole
Direktan upis	94,8%	80,2%
Odložen upis	5,2%	19,8%

	Porodica kao dominantan izvor prihoda	Sopstveni prihod od posla kao dominantan izvor prihoda	Javni izvor prihoda kao dominantan izvor prihoda	Drugi izvori prihoda
Direktan upis	93,9%	82,4%	97,2%	82,3%
Odložen upis	6,1%	17,6%	2,8%	17,7%



Ka održivom i jednakopravnom
finansiranju *visokog obrazovanja*
u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Srbiji



Tempus

Zaposlenje pre studija

	Fakulteti	Visoke škole
Dugotrajni radni angažman	6,8%	16,2%
Kratkotrajni radni angažman	4,8%	6,5%
Bez radnog angažmana	88,4%	77,4%



Ka održivom i jednakopravnom
finansiranju *visokog obrazovanja*
u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Srbiji



Tempus

Finansiranje i socioekonomski status

	Obrazovno postignuće roditelja	
	Bez završenog visokog obrazovanja (ISCED 0-4)	Završeno visoko obrazovanje (ISCED 5-8)
Studenti na budžetu	31,0%	24,6%
Samofinansirajući studenti	69,0%	75,4%
Ukupno	100,0	100,0

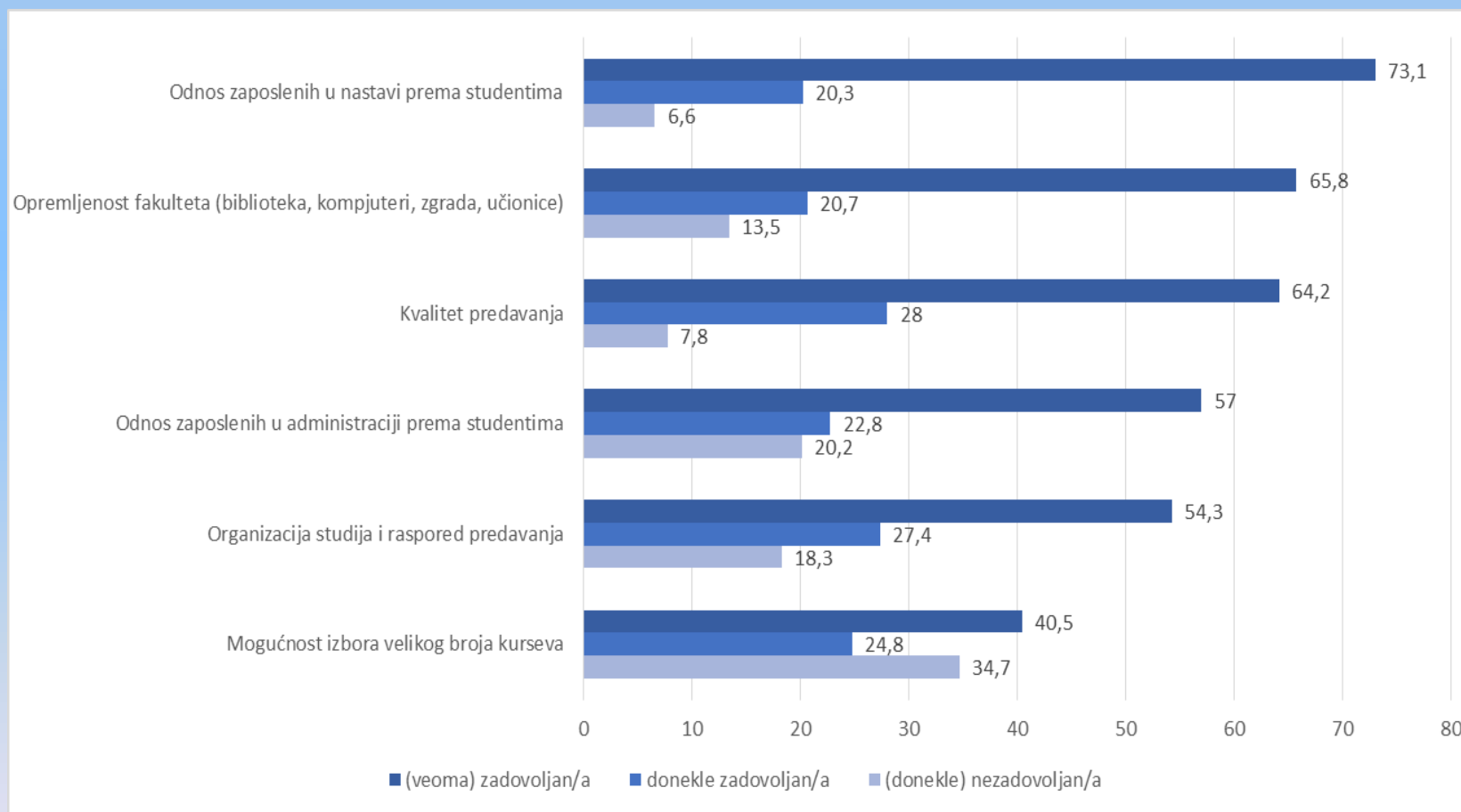


Ka održivom i jednakopravnom
finansiranju *visokog obrazovanja*
u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Srbiji



Tempus

Zadovoljstvo studiranjem



Ka održivom i jednakopravnom
finansiranju *visokog obrazovanja*
u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Srbiji



Tempus

EUROSTUDENT podaci

Reprodukcija nejednakosti kroz reprodukovanje soc-ecc položaja roditelja i nisku zaposlenost studenata

	Srbija	Crna Gora	Federacija BiH	Republika Srpska
Zavisnost od porodice	90.7	69.8	89.6	81.9
Zavisnost od sopstvenih prihoda	4.1	20.0	3.8	3.1
Zavisnost od javne podrške	1.1	2.7	1.9	2.6
Drugo	4.1	7.5	4.7	12.3



Ka održivom i jednakopravnom
finansiranju *visokog obrazovanja*
u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Srbiji



Tempus

Studenti sa hendikepom

Pitanje	Procenat u ukupnom broju studenata	Položaj na listi u odnosu na druge zemlje
Broj studenata sa nekom vrstom hendikepa, hroničnih zdravstvenih problema ili ograničenja u funkcionisanju?	6,8%	17 (24)
Da, hroničnu bolest	1.5%	16 (23)
Da, probleme sa mentalnim zdravljem	0.5%	20 (23)
Da, poteškoće u kretanju	0.2%	18 (23)
Drugi zdravstveni problemi	4.5%	9 (23)



Ka održivom i jednakopravnom
finansiranju visokog obrazovanja
u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Srbiji



CKOHYC



Tempus

Studenti sa hendikepom

U kojoj meri je Vaš hendikep prepreka Vašim studijama?	Broj	Procenat
Mala ili nikakva prepreka	132	52%
Osrednja prepreka	64	25%
Velika prepreka	60	23%
Ukupno	256	100%



Ka održivom i jednakopravnom
finansiranju *visokog obrazovanja*
u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Srbiji



U kojoj meri dobijate institucionalnu podršku u vezi sa Vašim hendikepom tokom studija?	Procenat
Podrška nije potrebna/tražena	15%
Mala podrška	78%
Umerena podrška	2%
Velika podrška	5%
Ukupno	100%



Ka održivom i jednakopravnom
finansiranju *visokog obrazovanja*
u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Srbiji



Tempus

Zaposlenje

Varijabla	Procenat u ukupnom broju studenata	Položaj na listi u odnosu na druge zemlje
Da, radio/la sam tokom celog semestra (u odnosu na broj studenata koji ne žive sa roditeljima)	13.20%	23 (26)
Da, povremeno sam radio/la tokom ovog semestra (u odnosu na broj studenata koji ne žive sa roditeljima)	12.10%	18 (25)
Stopa zaposlenosti studenata inženjeringa	14,8% *	22 (26)
Stopa zaposlenosti studenata društveno-humanističkih nauka	9,7% *	24 (26)



Ka održivom i jednakopravnom
finansiranju *visokog obrazovanja*
u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Srbiji



Zaposlenje

U kojoj meri je posao koji radite povezan sa Vašim studijskim programom?	Procenat
Veoma povezan	32%
Umereno povezan	15%
Veoma malo/uopšte nije povezan	53%
Ukupno	100%



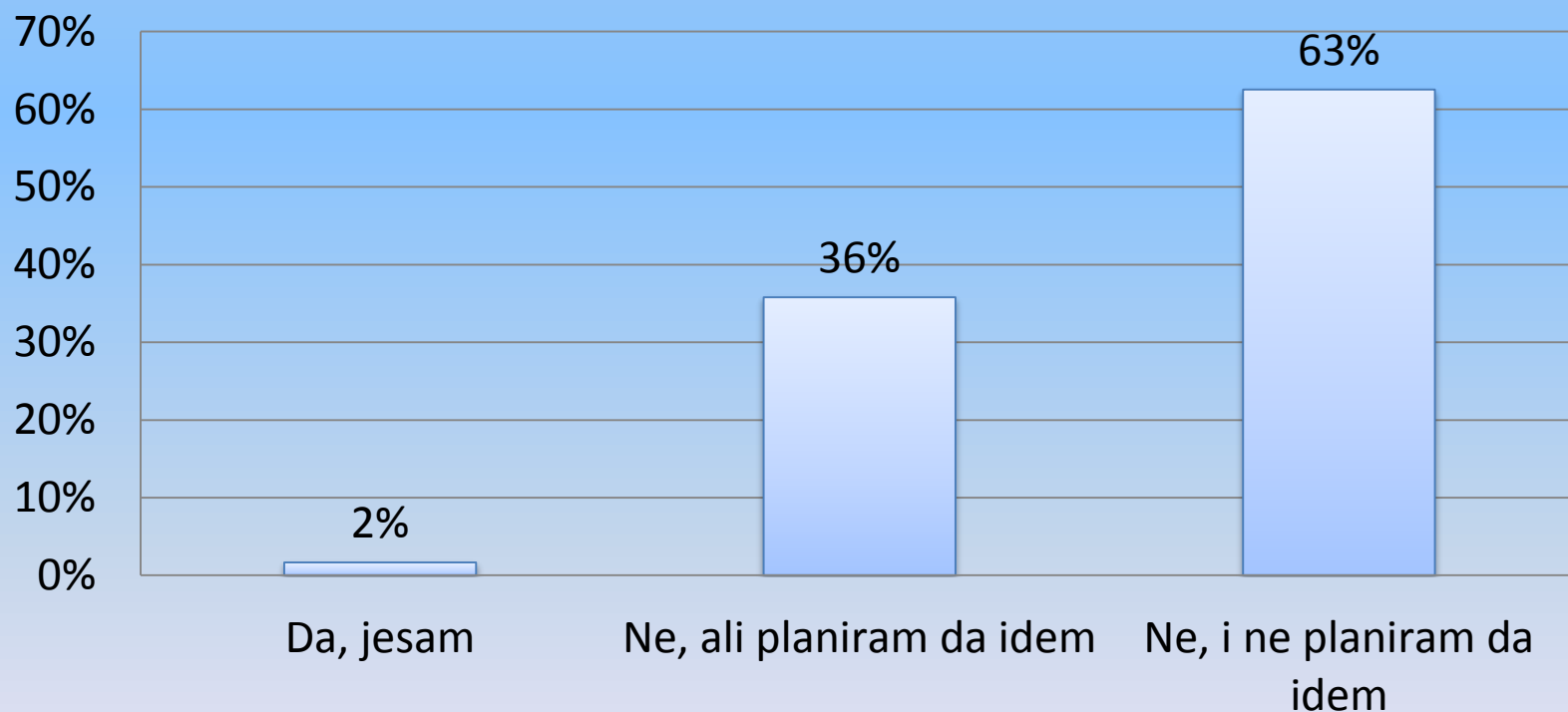
Ka održivom i jednakopravnom
finansiranju *visokog obrazovanja*
u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Srbiji



Tempus

Međunarodna mobilnost

Da li ste ikada studirali u inostranstvu?



Ka održivom i jednakopravnom
finansiranju *visokog obrazovanja*
u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Srbiji



Tempus

Hvala

Petar Debelnogić

Student conference of Serbian universities, RS

petar.debelnagic@skonus.org



**Towards Sustainable & Equitable
Financing of *Higher Education*
in Bosnia and Herzegovina, Montenegro and Serbia**